

LUKIJALLE

Joulukuussa 1992 kokoontui Suomen Urheilumuseon tiloissa Helsingissä joukko liikuntahistorian tutkijoita ja harrastajia perustamaan uutta yhdistystä. Tulokas sai nimekseen *Suomen urheiluhistoriallinen seura - Finlands idrottshistoriska förening*.

Suomessa on pitkä ja vankka liikunnan ja urheilun perinne. Senvuoksi saattaa tuntua oudolta, että urheiluhistoriallinen seura näki päivänvalon vasta nyt. Mutta on syytä ottaa huomioon, että urheilun historian tutkimus ja harrastus eivät suinkaan ole odottaneet yhdistyksen perustamista. Ensi vuonna tulee itse asiassa kuluneeksi 90 vuotta, kun Suomessa alkoi ilmestyä ensimmäinen liikunnan ja urheilun historian laaja yleisesitys. Tämä teos oli Helsingin yliopiston voimistelulaitoksen johtajan **Viktor Heikelin** laatima "*Gymnastikens historia*" (Voimistelun historia). Nimestään huolimatta se sisällytti kansiensa väliin myös urheilun historian. Sanalla sanoen Heikelin teos on liikunnan maailmanhistoria. On vaikea kuvitella kunniakkaampaa alkua Suomen liikuntahistorialliselle tutkimusperinteelle.

Liikunnan historia säilyi Heikelin johtaman laitoksen ohjelmassa myös hänen jätettyään ohjat nuoremmille, mutta vähitellen perinne kuihtui. Uusi jakso tutkimuksessa alkoi noin 20 vuotta sitten, kun Liikuntatieteellisen seuran yhteyteen perustettiin erityinen liikuntahistorian projekti. Sen puitteissa ilmestyi mittava joukko tutkimuksia, jotka käsittelevät monipuolisesti liikunnan ja urheilun historian kysymyksiä Suomessa.

Suomen urheiluhistoriallinen seura on tavallaan edellä mainitun liikuntahistorian projektin työn jatkaja. Seuran ja nyt käsillä olevan ensimmäisen vuosikirjan tavoitteena on koota yhteen liikunnan ja urheilun historiasta kiinnostuneita tutkijoita ja harrastajia, jotta voimme luodata mahdollisimman monipuolisesti yhtä suomalaisen kulttuuriperinteen mielenkiintoista ja tärkeää osaa.

Ensimmäinen vuosikirja sisältää laajan kirjon sekä kirjoittajien että aihepiirien osalta. Kirjoittajina on niin liikuntahistoriaa harrastuksenaan tutkivia kuin tavalla tai toisella korkeakoulumaailmassa leipäänsä tienaa-

via henkilöitä. Lisäksi jälkimmäisen ryhmän jäsenet edustavat vielä monia eri tieteenaloja. Mutta näinhän pitää ollakin - liikuntahistorian yhdeksi peruspiirteeksi voi mieluusti sanoa laaja-alaisuuden.

Yhtenä tavoiteenamme on ollut luoda Suomen urheiluhistoriallisen seuran ensimmäisessä vuosikirjassa mahdollisimman moniulotteinen kuva liikuntahistorian harrastuksesta ja tutkimuksesta. Ajallisesti kirjan artikkelit ulottuvat liikuntakulttuurimme alkuhämärästä aina nykypäivään saakka, vaikka painopiste toki onkin tällä vuosisadalla. Aihepiirin ja tyylin puolesta taasen liikutaan värikkäistä muistelmista aina lähelle akateemisia opinnäytetöitä. Toisaalta olemme pyrkineet tekemään kirjasta riittävän helppolukuisen, suuntaamaan sitä mahdollisimman laajalle lukijapiirille ja tekemään myös tällä tavalla tunnetuksi Suomen urheiluhistoriallisen seuran toimintaa.

Lopuksi on vielä paikallaan kiittää Veikkausta taloudellisesta tuesta sekä vuosikirjan kirjoittajia hyvin sujuneesta yhteistyöstä.

Antero Heikkinen

Arto Nevala

TILL LÄSAREN

I december 1992 samlades en grupp forskare i Finlands Idrottsmuseums utrymmen. Deras gemensamma intresse var idrottshistoria, antingen som hobby eller yrke, och avsikten var att grunda en förening. Nykomlingen döptes till *Suomen urheiluhistoriallinen seura - Finlands idrottshistoriska förening*.

Finland har långa anor inom motion och idrott och det kan sålunda förvåna att en idrottshistorisk förening först nu sett dagens ljus. Man bör dock beakta, att den idrottshistoriska forskningen ingalunda inväntat grundandet av en förening. I själva verket kan vi inkommande år fira 90-årsjubileum av Finlands första omfattande översikt över idrottens historia. Verket som här avses skrevs av **Viktor Heikel**, föreståndare för Helsingfors universitets gymnastikinrättning. Hans *Gymnastikens historia* var inte så snäv som titeln antydde, utan inbegrep även idrottens historia. De facto var verket en världshistorisk framställning i

ämnet. Man kunde svårligen tänka sig en värdigare inledning till Finlands idrottshistoriska forskningstradition.

När Heikel lämnade gymnastikinrättningen i yngre händer kvarstod idrottshistoria i läroplanen, men småningom tynade traditionen bort. En ny period i den idrottshistoriska forskningen inleddes för snart 20 år sedan, då man i anslutning till Idrottsvetenskapliga sällskapet startade ett särskilt projekt för idrottshistoria. Inom projektets ramar publicerades en stor mängd forskningsresultat, som på ett mångsidigt sätt behandlar idrottens och sportens spörsmål i Finland.

Finlands idrottshistoriska förening fortsätter egentligen där projektet slutade. Föreningen och denna första årsbok har som målsättning att samla yrkes- och hobbyforskare med ett livligt intresse för idrottshistoria för att på möjligast mångsidiga sätt kunna djuploda en central och intressant sektor av finländsk kulturtradition.

Denna första årsbok innehåller en brokig samling av såväl författare som ämnesområden. Bland skribenterna finner vi dem som sysslar med idrottshistorisk forskning som hobby samt sådana som på sätt eller annat tjänar sitt levebröd inom högskolevärlden. Dessutom representerar den senare gruppen flera olika vetenskapsområden. Men så bör det också vara - vi ser gärna mångsidigheten som ett av idrottshistoriens bärande element.

En av målsättningarna med föreningens första årsbok har varit att skapa en möjligast mångdimensionell bild av idrottshistoria som hobby och yrkesforskning i Finland. Tidsmässigt omspanner artiklarna allt från vår idrottstraditions dunkla forntid till nutid, även om tyngdpunkten ligger på detta sekel. Ämnesområdena och stilen omfattar i sin tur allt från färgsprakande memoarer till nästan akademiska artiklar. Å andra sidan har vi strävat till att göra boken tillräckligt lättläst, att rikta den till en så stor läsarkrets som möjligt och sålunda även på detta sätt göra Finlands idrottshistoriska förenings verksamhet bekant.

Avslutningsvis är det på sin plats att tacka tipsbolaget Veikkaus för ekonomiskt stöd och årsbokens skribenter för ett smidigt samarbete.